

FACULTY
OF HUMANITIES
Charles University

Magisterský studijní program Genderových studií

**Posudek vedoucí práce na magisterskou diplomovou práci
Agáty Hrdličkové:**

***„Questioning Youth“: Strategie a podpora rozvoje dospívajících
v kontextu českého vzdělávacího systému***

Předkládaná diplomová práce Agáty Hrdličkové je podle mého názoru nejen zajímavá, ale hlavně aktuální, urgentní a originální. Autorce se podařilo najít téma, které rezonuje v současných debatách o postavení a kvalitě českého školství na straně jedné a mentálním zdravím dospívajících, zejména v post-pandemickém kontextu, na straně druhé. Zároveň se jedná o téma, které je jí výsostně blízké a v němž se profesně pohybuje. Tato kombinace, doplněná navíc nespornými intelektuálními schopnostmi a akademickým potenciálem autorky, tedy představovala více než slibné spojení pro mimořádnou diplomovou práci. Hned v úvodu je nicméně nutné konstatovat, že předložená diplomová práce očekávání nadstandardního výsledku bohužel nenaplnuje. Nepochybně se jedná o práci adekvátní a obhajitelnou, zároveň ale daleko za potenciálem, kterým autorka disponuje a jenž demonstrovala jak v průběhu svého magisterského studia, tak při přijímacím řízení na studium doktorské, do něžž byla bez nejmenších pochybností o jejích akademických kvalitách přijata.

Kritický rozbor a komentář práce náleží oponentce či oponentovi DP, jako vedoucí práce se tedy zaměřím zejména na její silné stránky a přínosy. V první řadě je třeba vydvihnout, že autorka má o téma hluboký osobní i profesní zájem, z čehož plyne i její obdivuhodný odborný rozhled v problematice i respektující a empatický přístup k tématu a jeho zpracování. Z diplomové práce v celé její délce číší znalost terénu a upřímná snaha o dobrání se podstaty problémů, nedostatků a možností nastavení co nejlepších strukturálních podmínek pro podporu rozvoje dospívajících v českém školství. Tento přístup je na druhou stranu v kontextu diplomového projektu limitující a zrádný, neboť autorku její zájem o téma a vlastní pozicionalita v něm od počátku výzkumu a psaní práce směřovaly více ke snaze o vytvoření nějakého metodického doporučení pro školy, než ke skutečně analytickému vytěžení provedeného výzkumu.

FACULTY OF HUMANITIES Charles University

Magisterský studijní program Genderových studií

Za druhé je třeba ocenit autorčinu schopnost autonomního rozhodování a samostatné práce. Od výběru tématu po odevzdání práce autorka pracovala nesmírně samostatně, na mé kritické komentáře a připomínky v průběhu přípravy a psaní práce vždy reagovala promptně a iniciativně, a zejména v posledních několika týdnech před odevzdáním se podle mého názoru práce velmi zkvalitnila. Na druhou stranu by práci nepochybně prospělo více času a klidu pro její finální verzi. Z výsledku je zřejmé, že v mnoha pasážích by si práce zasloužila detailnější a kvalitnější propracování. Koncepční a argumentační záběr teoretické části práce sice dokládá, že autorka má načtený široký záběr relevantní literatury, bohužel na druhou stranu teoretická část také odhaluje ne zcela efektivní vytěžení těchto zdrojů. Pasáže teoretické části jsou povětšinou velmi krátké, což neumožňuje jejich dostatečné rozpracování a vzájemné propojení, odkazy na odbornou literaturu jsou pojaty dost minimalisticky (to se týká zejména zdrojů, které by šly za rámec povinných kurzů), a ne zcela přesvědčivá je i výsledná struktura (z obsahu ani textu samotného např. není jednoznačně patrné, kde začíná empirická/analytická část práce, některé argumenty analytické části patří spíše do části teoretické, atd.).

Z porovnání konzultací, které jsme v průběhu diplomového projektu společně vedly, a výsledného produktu, je pro mě jako vedoucí práce zřejmé, že mnoho zamýšlených aspektů výzkumu i jeho analýzy se již autorce nepodařilo dopracovat do takové podoby, aby se mohly v práci objevit. Také jsem přesvědčená, že důvodem jejich povrchnějšího zpracování v obou částech práce je časový tlak, nikoliv schopnosti autorky. I když předložený text splňuje stránkový limit kladený na magisterské práce, pohybuje se na spodní hranici rozsahu. Důslednější a kvalitnější zpracování obou částí práce by výslednou podobu DP významně posílilo, což by se zároveň jistě promítlo i do její celkové délky.

Metodologie je zpracovaná adekvátně, včetně pozicionality, etiky ve výzkumu, výběru vzorku a zpracování rozhovorů. Oceňuji zejména důmyslný způsob anonymizace rozhovorů, který i při plné anonymitě komunikačních partnerek čtenářstvu nabízí jasný klíč k rychlé identifikaci a rozlišování, zda daná citace patří psychologce či metodičce, a to ze státního či soukromého gymnázia. Na druhou stranu, zrovna tento aspekt analytické části považuji za jeden z nejméně propracovaných a nedotažených, a to jak v kontextu analytické části jako celku, tak v závěru práce. I když jedním z deklarovaných záměrů práce bylo analyzovat, do jaké míry při podpoře rozvoje dospívajících ve vzdělávacím systému hraje roli to, zda se jedná o státní či soukromé gymnázium, a autorka tomu velmi chytře přizpůsobila identifikaci komunikačních partnerek a jejich citací, analytická část nenabízí (kromě pár povrchnějších, a bohužel i částečně si odporujících argumentů o

FACULTY
OF HUMANITIES
Charles University

Magisterský studijní program Genderových studií

nedostatku času na str. 65-68) žádnou hlubší diskusi tohoto aspektu výzkumu. Na jednu stranu se zdá, že vedení školy může mít v určitých kontextech „větší vliv než zdroje“ (68), na druhou stranu není v práci zřejmé a jakkoliv diskutované, jak autorka uchopuje a analyzuje rozdíl mezi individuální a strukturální rovinou v postojích a názorech komunikačních partnerek, které plynou z jejich působení na státních či soukromých gymnáziích (např. str. 55-56, „... uvažuje Magdalena Soukalová. Podobně to má i Marie Stehlíková...“). Samotný závěr práce pak pracně vybudovaný a analyticky nadějný rozdíl mezi rozhovory provedenými na státních a soukromých gymnáziích dosti překvapivě netematizuje vůbec. I toto opomenutí přičítám nedostatku času při dokončování práce a autorku prosím, aby svou analýzu důležitosti či nepodstatnosti tohoto rozdílu více rozvedla přímo u obhajoby.

Závěrem, práce má podle mého názoru sice řadu slabín a nedostatků, na druhou stranu zároveň disponuje nepřehlédnutelnými kvalitami. Práce nasvítla důležité a akutní téma, které je zároveň v českém kontextu neprobádané. Toto samo o sobě stačí a představuje obrovský přínos jak do badatelského kontextu, tak do celospolečenské debaty. Z mého pohledu vedoucí práce je škoda, že se autorce nepodařilo naplnit analytický potenciál, který téma práce skýtá, neboť analytická část je v předkládané práci spíše deskriptivní. Práce nicméně představuje solidní první, „mapující“ krok směrem k doktorskému studiu, v němž autorka hodlá ve výzkumu tohoto společensky zásadního tématu pokračovat.

Celkově práci doporučuji k obhajobě a jako výchozí hodnocení pro obhajobu navrhuji hodnocení velmi dobře.

14. září 2022

doc. Věra Sokolová, Ph.D.
vedoucí práce